

สรุปการจัดกิจกรรมวันล้างมือโลก ๒๕๖๕
“รวมกันเป็นหนึ่งเพื่อสุขอนามัยของมือ: Unite for Universal Hand Hygiene”

สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เห็นความสำคัญของการสร้างเสริมพฤติกรรม การล้างมือที่ถูกต้อง จึงได้ขอความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั่วประเทศ ในการจัดกิจกรรมวันล้างมือโลก เป็นประจำทุกปีตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ โดยได้ขอความร่วมมือหน่วยงานจัดกิจกรรมรณรงค์วันล้างมือโลกประจำปี ๒๕๖๕ ไปยัง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒ สถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป ทุกแห่ง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตลอดเดือนตุลาคม ๒๕๖๕ ที่ผ่านมาหลายหน่วยงานทั่วประเทศได้จัดกิจกรรม รณรงค์วันล้างมือโลก อีกทั้งยังให้ความร่วมมือส่งรายงานการจัดกิจกรรมรณรงค์กลับมายังสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุข อำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล โรงเรียน ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เป็นต้น

การจัดกิจกรรมวันล้างมือโลกปี ๒๕๖๕ ภายใต้คำขวัญ “รวมกันเป็นหนึ่งเพื่อสุขอนามัยของมือ: Unite for Universal Hand Hygiene” ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ พบว่ามีหน่วยงานร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ จำนวน ๑,๗๕๓ แห่ง (เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๑๖๗.๓๓) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน ๕๔๙,๘๓๑ คน (เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๖๒๒.๔๘) โดยผู้ร่วมกิจกรรมประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล เภสัชกร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประปาส่วนภูมิภาค ผู้ป่วยและญาติ เด็กนักเรียน นักศึกษา อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พระสงฆ์ และ ประชาชนทั่วไป โดยกิจกรรมรณรงค์วันล้างมือโลกส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมให้ความรู้ การสอน สาธิต การฝึกปฏิบัติการ ล้างมือด้วยน้ำและสบู่ ๗ ขั้นตอนที่ถูกต้อง การประกวดคลิปวิดีโอล้างมือ แจกแอลกอฮอล์เจล จัดบริการจุดล้างมือพร้อมสบู่ ในสถานที่ทำงานและที่สาธารณะ รวมถึงดำเนินการสำรวจพฤติกรรม การล้างมือที่ถูกต้องทั่วประเทศ ซึ่งการล้างมือด้วยน้ำ และสบู่เป็นวิธีที่ง่ายมีประสิทธิภาพและเสียค่าใช้จ่ายน้อยในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ทั้งนี้แต่ละหน่วยงาน ได้ประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย ป้ายประชาสัมพันธ์ และสื่อ Social เช่น Website Facebook Line โดยมีแนวทางการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

๑. ใช้กลไกภาครัฐหรือหน่วยงานด้านสุขภาพทุกระดับ ส่งเสริมให้ประชาชนเรียนรู้การล้างมือที่ถูกต้อง เพื่อสร้าง สุขอนามัยที่ดีให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มวัย
๒. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชนและสถานบริการสาธารณสุขทุกแห่ง เน้นความสำคัญในเรื่องการล้างมือด้วยน้ำ สะอาดและสบู่ ๗ ขั้นตอน เพื่อสร้างความตระหนักและการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอนามัยการล้างมือ ที่ถูกต้อง จนเกิดเป็นนิสัยรักสุขภาพ
๓. หน่วยงานในพื้นที่จัดจุดบริการล้างมือด้วยน้ำสะอาดและสบู่ หรือ แอลกอฮอล์เจล ให้ประชาชนเข้าถึงง่ายและ ทั่วถึง

สำหรับผลการสำรวจพฤติกรรม การล้างมือที่ถูกต้องทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (วันที่ ๒ กันยายน - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕) มีผู้ตอบแบบสำรวจผ่าน google form จำนวน ๒๖,๔๘๔ ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๘๑.๔๓ มีอายุเฉลี่ย ๔๑.๗๕ ปี กลุ่มอายุที่ร่วมกิจกรรมมากที่สุดคือ อายุ ๒๕ - ๕๔ ปี ร้อยละ ๖๔.๙๘ การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มากที่สุด ร้อยละ ๓๕.๔๑ รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ม.๖/ปวช.) ร้อยละ ๒๐.๙๑ อาชีพที่ร่วมตอบแบบ สำรวจมากที่สุดคือ ข้าราชการ ร้อยละ ๒๖.๓๔

ด้านพฤติกรรม การล้างมือที่มีการปฏิบัติทุกครั้งมากที่สุดคือ หลังสัมผัส สิ่งสกปรก เช่น น้ำมูก น้ำลาย ชยะ เป็นต้น ร้อยละ ๙๔.๖๘ รองลงมาคือหลังออกจากห้องส้วม ร้อยละ ๙๔.๕๙ และก่อนเตรียมปรุง ประกอบอาหาร ซึ่งเป็นข้อคำถาม ที่เพิ่มมาในปี ๒๕๖๕ ปฏิบัติได้ถึงร้อยละ ๘๗.๘๘ วิธีการล้างมือที่ปฏิบัติกันมากที่สุดคือ ล้างด้วยน้ำและสบู่ ร้อยละ ๘๙.๗๙ รองลงมาคือล้างด้วยแอลกอฮอล์เจล ร้อยละ ๕๘.๔๗ ทั้งยังทราบวิธีการล้างมือที่ถูกต้อง ๗ ขั้นตอน ร้อยละ ๘๑.๕๔ และ ช่องทางการรับทราบวิธีการล้างมือที่ถูกต้องมากที่สุดคือ โปสเตอร์ ร้อยละ ๖๑.๒๔ รองลงมาคือโทรทัศน์ ร้อยละ ๕๒.๓๗ และเฟสบุ๊ก ร้อยละ ๔๗.๓๖

ทั้งนี้ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) พบว่าประชาชนมีการล้างมือ บ่อยครั้ง ด้วยสบู่และน้ำสะอาด หรือแอลกอฮอล์เจล ร้อยละ ๙๒.๒๙

เปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมวันล้างมือโลก ระหว่างปี 2555 - 2565

ปีดำเนินการ	หน่วยงานเข้าร่วม		ผู้เข้าร่วม	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
2555	95	100	96,857	100
2556	131	↓ 37.9	124,392	↓ 28.4
2557	515	↑ 293.1	158,237	↓ 27.2
2558	366	↓ -28.9	143,268	↓ -9.5
2559	292	↓ -20.2	95,515	↓ -33.3
2560	693	→ 137.3	215,835	↓ 126.0
2561	572	↓ -17.5	144,111	↓ -33.2
2562	448	↓ -21.7	172,566	↓ 19.7
2563	536	↓ 19.6	175,646	↓ 1.8
2564	655	↓ 22.2	76,103	↓ -56.7
2565	1753	→ 167.6	549,831	↑ 622.5

ก่อนปรุงอาหาร
ก่อนรับประทานอาหาร

2 ก่อน

ล้างมือ... ด้วยน้ำสะอาดกับสบู่ 7 ท่า

5 หลัง

หลังถ่ายอุจจาระ
หลังเล่นสัตว์เลี้ยง
หลังเล่นทราย
หลังเล่นน้ำ
หลังสัมผัสวัตถุสกปรก

15 ตุลาคม 2565 "รวมกันเป็นหนึ่งเพื่อสุขอนามัยของมือ: Unite for Universal Hand Hygiene"

